

Inka Hopsu vihr

Toimenpidealoite poliisin asenneilmapiirin selvittämisestä

Eduskunnalle

Helsingin poliisilaitoksen toimintaa on arvosteltu useissa tiedotusvälineissä viimeisten viikkojen aikana. Poliisilaitoksella nykyisin työskentelevät sekä sieltä hiljattain irtisanoutuneet työntekijät ovat tuoneet esiin ongelmia muun muassa poliisin operatiivisen toiminnan priorisoinnissa ja poliisin ennalta ehkäisevän työn toteutumisessa. Tiedotusvälineissä on uutisoitu entisten poliisilaitoksella työskennelleiden näkemystensä muun muassa tasa-arvoa ja ihmisoikeuksia loukkaavien ja maahanmuuttovastaisten poliittisten mielipiteiden vaikutuksesta poliisin toimintaohjeisiin. Medialle esitettyjen näkemysten mukaan poliisi on alkanut arvioida rikostilannetta ja priorisoida operatiivista toimintaansa poliitikkojen ideologisten uhkakuvien mukaan ilman kunnollista tilastopohjaa. Laajemminkin olemme saaneet lukea mediasta poliisien rasistisesta kielenkäytöstä ja toiminnasta, jotka ovat johtaneet lopulta myös Poliisihallituksen kurinpidollisiin toimiin. Hiljattain uutisoitiin myös tilanteesta, jossa poliisi oli hylännyt sekavan miehen Sipoonkorpeen, mikä entisestään lisää huolta poliisin toiminnan tilanteesta.

Helsingin poliisilaitos toteutti viime syksynä laajan organisaatiomuutoksen. Uudistuksesta ovat näyttäneet kärsineen jo valmiiksi yhteiskunnassa heikoimmassa asemassa olevat, kuten lähisuhde- ja kunniaväkivallan uhrin sekä monista ongelmista kärsivät nuoret. Organisaatiomuutoksen seurauksena Helsingin poliisilaitoksella muun muassa alaikäisiin liittyvien rikosasioiden tutkimista keskitetysti hoitanut nuorten rikostutkimuksen ryhmä on lakkautettu. Poliisilaitoksella työskennelleet henkilöt ovat todenneet, että nuoriin liittyvien rikosasioiden tutkimuksen hajautuminen vaikeuttaa muun muassa yhteistyötä järjestöjen kanssa ja kokonaiskuvan muodostamista nuorten tilanteesta. Myös lasten ja nuorten parissa työtä tekevien järjestöjen työntekijät ovat kertoneet yhteistyön poliisin kanssa vähentyneen selvästi viime kuukausina ennalta estävän toiminnan ryhmien lakkauttamisen jälkeen.

Organisaatiouudistus tarkoitti myös lähisuhde- ja kunniaväkivaltaan keskittyvän ennalta estävän toiminnan lopettamista. Sen seurauksena muun muassa poliisin turvakoteihin tekemät henkilökohtaiset käynnit, jotka ovat mahdollistaneet lähisuhde- ja kunniaväkivallan uhreille rikosilmoituksen tekemisen helposti, ovat loppuneet.

Poliisin toiminnan tulisi perustua yhdenvertaiselle kohtelulle, olla perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittavaa eivätkä näitä oikeuksia loukkaavat näkemykset saisi ohjata toimintaa ja poliisin tehtävien organisointia. Poliisin on toimittava asiallisesti ja puolueettomasti sekä yhdenvertaista kohtelua ja sovinnollisuutta edistäen. Poliisilain mukaisesti poliisin tehtävänä on muun ohella myös rikosten ennalta estäminen ja poliisin on toimittava yhteistyössä muiden viranomaisten sekä yhteisöjen ja asukkaiden kanssa.

Toimenpidealoite TPA 22/2025 vp

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin selvittääkseen muutokset poliisin asenneilmapiirissä ja ennalta ehkäisevän työn toteutumisessa ja käynnistää tarvittavat toimenpiteet poliisin lainmukaisten tehtävien turvaamiseksi ja yhdenvertaisuuden toteutumiseksi poliisin toiminnassa.

Helsingissä 20.3.2025

Inka Hopsu vihr